

Zlata Hosu

PROJEKTNNA NASTAVA SAČUVAJMO ZDRAVE ZUBE

Sažetak: Proučavajući temu Zdravlje u drugom razredu, učenici su shvatili da je čistoća vrlo važna za zdravlje čovjeka. Iskoristili smo okolnost da odjel pohađa učenik čiji je otac stomatolog, da je u blizini Čepina Saponija, da imamo potporu roditelja i napokon jaku želju i volju da se upustimo u realizaciju projekta pod nazivom "Sačuvajmo zdrave zube". Projekt je realiziran u prostorijama Osnovne škole "Vladimir Nazor" u Čepinu i stomatološkoj ambulanti doktora Zvonimira Mihaljevića u vremenu od 11.II.2008. do kraja školske godine. Cilj projekta je da učenici obrate veću pozornost na higijenu zubi, da češće posjećuju stomatologa i tako spriječe pojavu karijesa.

Ključne riječi: higijenske navike, zdravlje, zubi, stomatolog, stomatološka ordinacija, karijes.

UVOD

Pronalaženje teme projekta

Raspravljajući o temi *Zdravlje*, učenici su iznosili svoje dojmove vezane uz obradbu teme. Rasprava je bila vrlo dinamična i konstruktivna, s obzirom na uzrast učenika. Objasnila sam učenicima pojam *projekt* i pitala ih, što je u svezi s temom, u središtu njihove pozornosti, a istovremeno zahvalno za takav projekt vezano uz njihove sposobnosti i mogućnosti realizacije.

Zajednički je zaključak da nam se najviše isplati rad na projektu vezan uz zube budući da je mogućnost suradnje sa stomatologom moguća, da postoji nastavni film i mnogo literature na tu temu, da je Saponija mogući donator sredstava za higijenu zubi, da postoje internetske stranice vezane uz različite spoznaje o zubima, brojne fotografije i slično. Nakon više prijedloga dogovorili smo da će se projekt zvati *Sačuvajmo zdrave zube*.

Određivanje zadaće projekta

Istražiti koje su sve mogućnosti u prevenciji karijesa, tko i što nam pomaže i koja je naša uloga u svemu tome.

Planiranje i rasprava o pokretanju projekta i istraživanja u razredu

Nakon duže rasprave uslijedio je dogovor da će odjel u suradnji s učiteljicom prikupiti potrebne informacije vezane uz suradnju sa stomatologom, Saponijom, prikupiti građu vezanu uz temu projekta na Internetu, u Gradskoj knjižnici, Školskoj knjižnici i slično.

Zajedničkim radom učenika, uz poticaj učiteljice, načinjen je plan provedbe projekta.

Plan provedbe projekta

Plan provedbe projekta sadrži odrednice: datum, predmet, nastavne jedinice, ciljeve i zadatke i aktivnosti učenika.

Planirano je da na prvom satu razrednika učenici upoznaju pojam projekt, odaberu ime projekta, upoznaju se s ciljevima i zadacima projekta, tko su sudionici u projektu i pogledaju dokumentarni film *Zubi i briga o njima*.

U predmetima hrvatski jezik i glazbena kultura kroz priče o zubima, dramaturgijama, pjesmom i pokretima osvijestiti potrebu o očuvanju zubi.

Planirana je posjeta stomatološkoj ambulanti gdje će učenici proširiti stečena znanja o građi i higijeni zubi na satima prirode i društva. Od literature koristit ćemo u radu slikovnice Zdravka Rajića *Dobivam trajne zube*, *Zub Zubić*, *Zub Krivozub*, *Gric i Grec*.

Na satima likovne kulture crtanjem i slikanjem pribora za higijenu, prizora iz stomatološke ambulante, crtanjem stripova učenici iznose osobni doživljaj vezan uz projekt.

Za zadnji sat razrednika planirana je prezentacija razrednoga projekta u Power Pointu, grupna procjena rada na projektu i samoprocjena rada na projektu. Predviđeno je i uređenje panoa vezanoga uz projekt. Provedba projekta je planirana u vremenu od 11. II. do 18. II. 2008.

Projekt se nastavlja sve do kraja školske godine praktičnom primjenom stečenih znanja.

Nositelji su aktivnosti: učiteljica, učenici, stomatolog i roditelji.

PRIPREME ZA PROVEDBU PROJEKTA

Na satu razrednika 11. II. 2008. s učenicima je odrađena nastavna jedinica *Sačuvajmo zdrave zube*. Učenici su se upoznali s ciljem projekta, a to je da različitim aktivnostima spoznaju kako redovitom higijenom zubi i odlaskom stomatologu, zapravo čine najbolju prevenciju pojave karijesa. Najprije je prikazana projekciju filma *Zubi i briga o njima*. Uslijedila je sadržajna analiza filma. Učenici su došli do zaključka koja je uloga zubi u životu čovjeka.

Zajedničkim radom došli su do pojma projekt. Izabrali su ime projekta *Sačuvajmo zdrave zube*. U skladu sa shvaćanjem učenika, objašnjen je pojam etape projekta. Zajedno smo izradili prijedlog plana i programa projekta. Dogovorili smo se oko aktivnosti u kojima će sudjelovati učenici, tko će biti sudionici u projektu/učiteljica, učenici, stomatolog dr. Zvonimir Mihaljević i roditelji/, zaduženja svakoga od sudionika u projektu, mjesto izvođenja projekta/učionica ,stomatološka ambulanta, dom/, vrijeme realizacije projekta /od 11. II.2008. do kraja školske godine/ i drugo. Na kraju sata dogovorili smo se da moramo poštovati dogovore vezane uz projekt: prikupljanje tekstualnih i slikovnih materijala vezanih uz zube, donošenje pribora za održavanje higijene zubi i slično. Zaduženje učiteljice je da stupi u kontakt sa stomatologom i Saponijom i o tome izvijesti učenike.

PROVEDBA PROJEKTA

12. II. 2008. započeo je rad na provedbi projekta *Sačuvajmo zdrave zube*. Kroz različite aktivnosti realizirani su sadržaji hrvatskoga jezika i glazbene kulture. Cilj je sata bio da se kroz priče o zubima, pjesmom i pokretima osvijesti potreba za očuvanjem zubi.

Prvo je obavljen kraći osvrt na sat razrednika i razredni projekt *Sačuvajmo zdrave zube*. Učenici su podijeljeni u skupine, dobili su zadatke i dani su im naputci za rad.

Učenici skupine A) imali su zadatak da pročitaju slikovnicu Gric i Grec, upoznaju bakterije koje napadaju zube, saznaju da bakterije grade kuću u zubima, da se hrane slatkijima, da ih ne možemo vidjeti prostim okom, nego povećalom, zadim da usporede kako oni peru zube, a kako i kada treba prati zube i da istražuju kako protjerati bakterije iz usta. Zadatak je skupine da nas njihov predstavnik o svemu izvijesti na kraju sata.

Učenici skupine B) proučavali su slikovnicu *Zub Zubić*. Istraživali su čemu zubi služe. Saznali su da su zubi bitan dio tijela, da su ukras na licu, da moraju biti zdravi, jaki, čisti i svi na broju. Prilikom izvješća posebnu pozornost trebaju obratiti na prikazivanje ilustracija.

Učenici skupine C) pomoću slikovnice *Zub Krivozub* saznali su nešto više o zubu koji je izašao iz zubnoga niza i htio je postati zubovođa. Pomoću aparata za zube zubar ga je ispravio - ukrotio i on je postao pravozub. Učenici imaju

zadatak da uz izvješće skupine obavijeste razred ima li u njihovoj skupini koji krivozub.

Učenici skupine D) trebali su na melodiju pjesme *Kako se što radi* izmisliti novi tekst i pokrete vezane uz higijenu zubi.

Učenici skupine E) uvježbavali su pomoću štapnih lutaka igrokaz *Zubić koji se bojava četkice*.

Prilikom praćenja rada skupina, pomagala sam učenicima različitim sugestijama.

Aktivnosti su učenika sadržavale: čitanje slikovnica, rad na razumijevanju pročitanoga, istraživanje, crtanje, dramatizacija, pjevanje i ritmizacija.

Po završetku rada predstavnici skupina izvještavali su o rezultatima rada svake pojedine skupine.

Sat je završio samovrjednovanjem rada unutar skupine i vrjednovanjem rada skupine.

14. II. 2008. nastavljen je rad na projektu u predmetu priroda i društvo. Održan je blok sat. Cilj je sata bio upoznati građu zubi i brigu o zdravlju zubi. Na početku sata učenike sam pripremila za odlazak u zubnu ambulantu. Dogovorili smo se oko načina rada i ponašanja u ambulanti. Prilikom dolaska u ambulantu učenici su upoznali riječ *zubar* i riječ *stomatolog* koja označava isto zanimanje. Stomatolog je učenike upoznao s izgledom zubne ambulante.

Teoretska znanja o građi zubi, ulozi zubi, održavanju higijene zubi liječenju zubi potkrijepio je praktičnim radom. Objasnio je učenicima ulogu i doprinos stomatologa u očuvanju zdravlja zubi s posebnim naglaskom na značaj preventive zubi. Učenici su tijekom boravka u zubnoj ambulanti bili izrazito aktivni i postavljali su vrlo konstruktivna pitanja. Moram pohvaliti izuzetan rad stomatologa s djecom koji je na vrlo zanimljiv i pristupačan način objasnio učenicima navedene sadržaje. Na kraju boravka u ambulanti učenike je darivao četkicama za zube i zubnim pastama te prigodnim darovima za dječake i djevojčice.

Po povratku u školu učenici su iznosili izrazito pozitivne dojmove vezane uz posjet zubnoj ambulanti.

Usljedila je najava nastavka rada u skupinama. Učenici su na stolovima pronašli naputke za rad skupine i prateće materijale te krenuli na posao u mapama. Dobili su pripremljene tekstove i crteže uz navedenu temu. Prema naputcima lijepili su odgovarajuće sadržaje u mape.

Skupinski rad učenika - rad u mapama

Skupina A) proučavala je građu zubi, gdje su smješteni zubi, ulogu cakline, korijena i važnost šestogodišnjega kutnjaka.

Skupina B) imala je zadatak saznati i o tome izvijesti koliko ima trajnih zubi, koliko ima mliječnih zubi, koja je uloga sjekutića, očnjaka i kutnjaka.

Skupina C) istražila je utjecaj pravilne prehrane na zdravlje zubi i suprotno štetan utjecaj loše prehrane po zdravlje ljudi. Prilikom izvješća demonstrirali su dobre i loše navike u prehrani.

Skupina D) upoznala je ostale učenike u odjelu s higijenskim navikama vezanim uz zube: kada se zubi peru, kakva treba biti četkica za zube, kako se peru zubi - tehnika pranja zubi-demonstracija.

Skupina E) istražuje koju štetu uzrokuju krivo izrasli zubi, tko ih popravlja i zašto je važno voditi brigu o zdravlju mliječnih zubi.

Aktivnosti su učenika sadržavale: posjet zubnoj ambulanti, aktivno sudjelovanje u praćenju aktivnosti stomatologa, pranje zubi i rad u mapama.

Prilikom obilaska skupina primijetila sam da su učenici vrlo marljivo i disciplinirano radili.

Po završetku rada skupine su prezentirale svoj rad. Učenici su dobro procijenili rad svoje skupine i rad ostalih skupina. Cijeli tijek blok sata sniman je fotoaparatom s ciljem da se napravi prezentacija razrednoga projekta.

Na kraju sata učenici su demonstrirali tehniku pranja zubi u umivaonicima škole prema nautcima stomatologa.

15. II. 2008. na satu likovne kulture na osnovu stečenih znanja o zubima, učenici su crtali ili slikali, prema slobodnom izboru motiva vezanih uz temu projekta, svoj doživljaj zubi i brige o njima. Neki od njih okušali su se i u crtanju stripa. Na panou je prikazana izložba radova. Neki od radova našli su se na velikom panou u holu škole gdje je prikazan naš projekt, a neki i u prezentaciji projekta.

PREDSTAVLJANJE I VRJEDNOVANJE PROJEKTA

18. II. 2008. učenicima je prikazana prezentacija projekta *Sačuvajmo zdrave zube*.

Cilj sata: Prezentirati u PowePointu rezultate rada na razrednome projektu i izvršiti skupnu procjenu rada na projektu i samoprocjenu rada na projektu.

Na početku sata učenicima sam dala kraći osvrt na razredni projekt.

Najavila sam cilj - prezentacija razrednoga projekta *Sačuvajmo zdrave zube* u PowerPointu. Učenici II.a razreda predstavili su svoj projekt učenicima II.b razreda.

Skupna procjena projektnog rada

Učenici su bili zadovoljni radom u skupinama i nikoga nisu posebno imenovali da remeti rad skupine. Kritizirali su učenke koji se nisu dovoljno uključivali u rad skupine. Pohvalili su posjet stomatološkoj ambulanti.

Usljedila je ocjena skupine kao cjeline i ocjena pojedinaca u skupini. U ocjenjivanju rada skupine i pojedinaca učenici su bili dosta realni. Na slikovit način objasnili su kako će saznanja o brizi zubi primijeniti u svakodnevnome životu.

Pohvalila sam učenike za osobito zalaganje u radu i zamolila ih da se dogovorenoga i pridržavaju.

Samoprocjena projektnog rada/provedena je anketa /isti dan/

Rezultati ankete:

U skupini sam se osjećala	izvrsno /!5uč/	dobro/5uč/	ne/1uč/
Zadovoljan sam osobnim doprinosom u radu skupine		da /21 uč/	
Zabavljao sam se surađujući		da /19/	ne/2uč/
Nudio sam pomoć drugima		da /21uč/	
Podržavao sam prijedloge drugih		da /19/	ne /2uč/
Projekt je ostvario moja očekivanja		da /21uč/	
Mogu i dalje raditi na toj temi		da /16uč/	ne /5uč/
Na kojoj bi temi mogao raditi u budućnosti / životinje, biljke, čovjekovo tijelo, zdravlje, sport/.			

Na 1. tvrdnju - U skupini sam se osjećala/osjećao 5 je učenika odgovorilo izvrsno, 5 učenika dobro, a samo se jedan učenik nije osjećao dobro.

Na 2. tvrdnju - Zadovoljan sam osobnim doprinosom u radu skupine 21 učenik se izjasnio potvrdno.

Na 3. tvrdnju - Zabavljao sam se surađujući 19 učenika je bilo za suradnju, dok 2 učenika nisu zainteresirana za suradnju.

Na 4. tvrdnju - Nudio sam pomoć drugima 21 učenik izjavljuje da nudi pomoć drugima.

Na 5. tvrdnju - Podržavao sam prijedloge drugih 19 učenika se izjašnjava pozitivno, a samo 2 učenika ne podržava prijedloge drugih.

Na 6. tvrdnju - Projekt je ostvario moja očekivanja 21 učenik je zadovoljan rezultatima projekta.

Na 7. tvrdnju – Mogu i dalje raditi na toj temi 16 učenika želi nastaviti rad na istoj temi dok 5 učenika to ne želi.

Na pitanje na kojoj bi temi mogao raditi u budućnosti učenici su naveli niz tema koje obuhvaćaju sadržaje vezane uz životinje, biljke, čovjekovo tijelo - zdravlje i šport.

ZAKLJUČAK

Učenici su radili na realizaciji projekta u skladu sa svojim mogućnostima. Iz razgovora s učenicima, praktičnom provjerom stečenih znanja i razgovora s roditeljima na roditeljskom sastanku nametnuo se zaključak da je projekt uspio, da su zacrtani ciljevi i zadatci ostvareni.

Zajedno sa stomatologom dogovoreno je da se projekt nastavi s tim da odjel drugoga a razreda bude eksperimentalni, a odjel drugoga b kontrolni, kako bi se sagledali rezultati projekta. Suradnja sa stomatologom odvijat će se na način da će učenici tijekom trećega i četvrtoga razred u nekoliko navrata posjetiti stomatološku ambulantu i u skladu s uzrastom proširiti znanja o zubima i prevenciji karijesa.

Tijekom školske godine učenici će prikupljati materijale vezane uz temu projekta. Prema mogućnostima više puta godišnje u školi treba demonstrirati tehniku pranja zubi i poticati kontinuirano učenike na redovito pranje zubi.

LITERATURA

- De Zan, I., Kisovar-Ivanda, T., Grozdek, V. (2007.), *Metodički priručnik za učitelje II.r. osnovne škole*. Zagreb: Školska knjiga
- Puljak, L. (2006.), *Metodička bilježnica*. Split: Servis obrazovnog standarda d.o.o.
- Rajić, Z. (2001.), *Dobivam trajne zube.*, Gric i Grec., Zub Krivozub., Zub Zubić., Zagreb: Ministarstvo Republike Hrvatske
- Završki, J. (2006.), *Kaseta – Tratinčica - Kako se što radi*. Split: Servis obrazovnog standarda d.o.o.
- Munjiza, E., Peko, A., Sablić, M. (2007.), *Projektno učenje*. Osijek: Sveučilište J. J. Strossmayera, Filozofski fakultet - Učiteljski fakultet

PROJECT TEACHING – KEEP YOUR TEETH HEALTHY

Abstract: When discussing the issue of health with second graders, the pupils themselves realized that hygiene is very important for human health. We used the fact that one of the parents is a dentist and that the company *Saponia* is located near our school in Čepin, as well as the support of all parents to launch and participate in the project *Keep your teeth healthy*. The project was implemented in the *Vladimir Nazor* primary school in Čepin and in the dentist office of dr. Zvonimir Mihaljević from 11 February 2008 to the end of the school year. The aim of the project was for pupils to pay more attention to dental hygiene, visit the dentist regularly, and prevent tooth decay.

Key words: hygiene, health, teeth, dentist, dentist office, tooth decay.

Author: Zlata Hosu, učiteljica, OŠ “Vladimir Nazor”, Čepin

Review: Život i škola, br. 20 (2/2008.), god. 56, str. 95. do 102.

Title: Projektna nastava, Sačuvajmo zdrave zube

Categorisation: stručni rad

Received on: 28. travnja 2008.

UDC: 371.315.1

371.315.7

Number of sign (with spaces) and pages: $15.046 (: 1800) = 8,358 (: 16) = 0,522$